

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМУ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО
ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
І. І. МЕЧНИКОВА

Рік видання 43-й. № 8 (1262). 4 БЕРЕЗНЯ, 1977 р. Ціна 2 коп.

Партії рідної думи і справи з народом

проносять радянські жінки!

КРИЗЬ ОГНІ, У БЛАКИТНІМ ТУМАНІ, КРИЗЬ ВЕЧІРНЮ МІСЬКУ КАЛАМУТЬ ТИ ІДЕШ, І МОВ КВІТИ ВЕСНЯНІ	НА СНІГУ ЗА ТОБОЮ ЦВІТУТЬ. ТИ ДЛЯ МЕНЕ, ЯК ВІЧНОСТІ НЕБО, ЩО СІЯННЯ НАМ ШЛЕ З ВИСОТИ.	СКЛАВ ПІСЕНЬ Я БАГАТО ПРО ТЕБЕ, ТА НАЙКРАЩАЯ ПІСНЯ — ЦЕ ТИ. Володимир СОСІЮРА.
---	--	--

КОЖНА сучасна жінка скаржиться на те, що в неї не вистачає часу. Треба й на роботу встигнути, й у сім'ї обід приготувати, і доньку забрати з дитсадка, і... Маса справ. А якщо ще в жінки є якась громадська робота?! Що ж тоді говорити (спираючись на цю точку зору) Олені Петрівні Муратчасвій — доценту кафедри історії КПРС, кандидату історичних наук? Ось і сьогодні у неї скільки справ. Зранку — спецсеминар на історичному факультеті, потім — лекція на філологічному...

Чим захопила цю жінку історія партії? Багато чим. Муратчасва стала комуністом ще в студентські роки. Вивчення історії партії і виховна робота поєдналися для неї не випадково. Перше дає велике поле діяльності для другого.

— При викладанні історії КПРС, — говорить Олена Петрівна, — в повній мірі здійснюється принцип «навчаючи, виховувати». Основні партійні документи, марксистсько-ленінські положення — це цінний матеріал для виховання комуністичної ідейності, цілеспрямованості та інших рис характеру людини комуністичного майбутнього.

Комуніст Олена Петрівна Муратчасва має відповідальне партійне доручення. Вона керує лекторською групою, що створена при кафедрі історії КПРС як секція школи молодого лектора. Студенти,

ЖІНКА-КОМУНІСТ

рішила стати педагогом. Починала старшою піонерською вожатою в школі. Потім вступила до Макіївського педучилища. Вчилася заочно. По-перше, тому, що в тяжкі післявоєнні часи нелегко було підтримувати своє матеріальне становище. По-друге, тому, що хотіла бути серед дітей, хотіла вже тоді працювати за обраною спеціальністю.

Строк навчання в училищі — чотири роки. Олена закінчила його за два роки — склала екзамени екстерном. Та училища було мало, вона хотіла вчитися далі. От і вступила на історичний факультет Одеського педінституту. Закінчивши його, знову працювала вчителем в школі і знову захотіла продовжити навчання.

Коли історичний факультет перевели до складу Одеського університету, Олена Петрівна стає старшим лаборантом кафедри історії СРСР. Згодом вступає до аспірантури при кафедрі історії партії. А в 1966 році (ця подія запам'ятується О. П. Муратчасвій назавжди) вона успішно захищає канди-

дату дисертацію на тему «Діяльність Комуністичної партії України по розвитку народної освіти в 1921—25 роках».

Чим захопила цю жінку історія партії? Багато чим. Муратчасва стала комуністом ще в студентські роки. Вивчення історії партії і виховна робота поєдналися для неї не випадково. Перше дає велике поле діяльності для другого.

— При викладанні історії КПРС, — говорить Олена Петрівна, — в повній мірі здійснюється принцип «навчаючи, виховувати». Основні партійні документи, марксистсько-ленінські положення — це цінний матеріал для виховання комуністичної ідейності, цілеспрямованості та інших рис характеру людини комуністичного майбутнього.

Комуніст Олена Петрівна Муратчасва має відповідальне партійне доручення. Вона керує лекторською групою, що створена при кафедрі історії КПРС як секція школи молодого лектора. Студенти,

які закінчують цю школу, отримують другий диплом — лектора. Силами групи, керуваної О. П. Муратчасвою, протягом минулого року на підприємствах і установах Одеси прочитано більше трьохсот лекцій. Олена Петрівна зуміла зацікавити цією роботою студентів так, що в лекторській групі навчаються навіть п'ятикурсники.

Чи є у доцента вільний час? Так, є. Але він не з'являється сам по собі. Його треба викривати. Олена Петрівна любить відвідувати театр (особливо оперний і російський драматичний). Любить читати художню літературу. Це їй допомагає у викладанні історії партії на філологічному факультеті. Адже філологам цікаво, коли пояснення політики партії підкріплюються прикладами з творів літератури.

Ось так і живе Олена Петрівна Муратчасва, жінка-доцент, кандидат історичних наук, жінка-комуніст. І ніколи не скаржиться на нестачу часу.

С. КОМАР,
наш кор.

Фото Д. Шиліна.

З радісним святом Вас, матері, сестри, подруги!

Справа всього життя

— Все її життя — праця: науковий пошук і робота із студентами. Чудово читає лекції. Коло наукових інтересів — геоморфологія, фізгеографія.

Багато часу приділяє популяризації географії. Мабуть, немає таких днів науки, вечорів по пропаганді географічних знань, в яких би вона не брала найактивнішої участі... Голова методичної секції геолого-географічних наук при Одеському обласному товаристві «Знання».

Вся вона постійно — в громадській, партійній роботі. Протягом багатьох років обиралася секретарем партбюро факультету.

Надійний товариш. Є тим ядром, навколо якого завжди гуртуються студенти. Одним словом — людина, віддана своїй справі.

Ці слова декан геолого-географічного факультету І. П. Зелінський адресував доценту кафедри фізгеографії Юлії Олександрівні Амброз.

ПЕРШІ КРОКИ

Студентська юність... Щасливий, неповторний час! Як багато хочеться досягнути, як глибоко проникнути думкою у незвідане. Які шляхи відкриваються...

Настала ця пора і для Юлії Амброз. Після закінчення Одеської середньої школи № 37 у 1939 році вона вступила на І курс географічного факультету Одеського університету. Почалися студентські будні...

Та чорною хмарою насувала війна... І до навчання довелося повернутися лише в сорок третьому році. А між цими двома датами — роки евакуації; праця у військовій частині, де Юлію Амброз прийняли кандидатом у члени Комуністичної партії.

І ось — закінчення з відзнакою університету, і з 1946 року вже протягом 30 років вона працює на кафедрі фізичної географії Одеського університету.

«Амброз Ю. О. — порівняно молодий викладач, виявила ще під час навчання в університеті великий інтерес до фізичної географії. Наполеглива в роботі, систематично працює над підвищенням своєї кваліфікації, перебуваючи на посаді старшого лаборанта, вона цілком обгрунтовано була залучена спочатку до виконання обов'язків асистента (по веденню практичних занять), а далі — викладача самостійних курсів. В розробці й читанні відповідних курсів виявила високі ділові якості, вміння систематично інтенсивно працювати, накопичувати необхідні наукові знання і правильно їх використовувати в своїй учбовій роботі. Добрий організатор, вміє добитися високої ефективності в роботі з студентським колективом...».

(З атестації старшого викладача кафедри фізичної географії ОДУ Амброз Ю. О. 1950 рік.)

НАУКОВИЙ ПОШУК

З чого почалося захоплення Юлії Олександрівни географією? Можна говорити про спадковість — батько її був професором, працював в Інституті гідробіології АН УРСР, мати — науковим співробітником Одеського пункту Азово-Чорноморського Інституту рибного господарства. Звичайно, обстановка в сім'ї прищепила їй повагу до книг, до знань. Та найголовніше, на мій погляд, — це сам час. Задумки, які ми були тридцять років — са-

ме на цей час випадає шкільна пора Юлії Амброз: підкорення непреступної льодовитої Арктики... «Челюскін...» Папанінці... Безприкладний переліт екіпажу Чкалова через Північний Льодовитий океан у Сполучені Штати Америки. Отже, атмосфера часу сприяла тому, що дівчина на все життя захопилася географією. І недарма ж перші друковані праці Ю. О. Амброз були присвячені пріоритету російських дослідників у відкритті Антарктиди.

Потім Юлія Олександрівна зацікавилася вивченням фізико-географічних умов і природних ресурсів південно-західної частини УРСР. За словом «цікавість» — щорічні польові експедиції, вивчення ерозійних процесів в цьому районі і методів боротьби з нею, багато надрукованих робіт, численні виступи, повідомлення на наукових конференціях, з'їздах географічного товариства СРСР. І тема дисертації на вчену ступінь кандидата географічних наук, яку Юлія Олександрівна успішно захистила в 1965 році, — «Розвиток ерозійного рельєфу на межиріччі Дністер — Південний Буг».

Слід зазначити, що теоретичні розробки Ю. О. Амброз знаходять своє безпосереднє втілення у тій великій боротьбі з ерозією ґрунтів, яка особливо розгорнулася останнім часом. Недарма ж багато авторів посилаються на її праці.

Слово — ветерану факультету професору І. Я. Яцьку: «Мені довелося неодноразово знайомитися з науковими роботами Ю. О. Амброз і з її дисертацією. В усіх роботах — велика точність в оперуванні фактичним матеріалом, даються цінні узагальнення, які ґрунтуються не лише на літературних джерелах, але й на значного масштабу власних спостереженнях. Ю. О. Амброз, яка є досвідченим польовиком, має багато друкованих праць, значні педагогічні здібності і педагогічний такт...».

В ІНШІЙ ПРОФЕСІЇ СЕБЕ НЕ УЯВЛЯЮ

Розповідь про Юлію Олександрівну була б неповною без розмови з нею:

— Юліє Олександрівно, Ви присвятили себе вивченню срез'яних процесів і боротьбі з ними. Чому саме ця тема

привернула Вашу увагу?

— Так, я займаюсь питанням розвитку ерозійного рельєфу в лісостеповій та степовій частинах Правобережної України. Це питання розглядається у взаємозв'язку геології, тектоніки і екзогенних процесів. Це має важливе народногосподарське значення.

Крім цього, мене цікавить історія географічних досліджень на півдні України, зокрема, вклад одеських географів і геологів у вивчення нашого краю.

— В дитинстві Вам часто доводилось з сім'єю переїжджати з одного місця на інше. Чи не вплинуло це ще тоді на Ваше прагнення зайнятись географією?

— Я назову лише два останніх міста, в яких наша сім'я побувала в довоєнні роки — Владивосток і Одеса. Щоб потрапити з Далекого Сходу на південь України ми проїхали через всю нашу країну і я могла переконатися у влучності слів найпопулярнішої в ті часи пісні — «Широка страна моя родная, много в ней лесов, полей и рек...». Побачене, звичайно, залишило незабутні враження у мене. А потім — події в Іспанії не могли залишити нас байдужими. У кожного з нас вдома була карта Іспанії, по якій ми стежили за ходом подій...

— І традиційне запитання — якби почати життя спочатку, яку б професію Ви обрали?

— Звичайно, географію. В іншій професії себе не уявляю...

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

До цього можу лише додати, що у трудовій книжці Юлії Олександрівни — багато подяк, Почесні грамоти за багаторічну сумлінну роботу по підготовці висококваліфікованих спеціалістів, велику виховну роботу і активну участь в громадському житті. В числі останніх — нагородження знаком «Відмінник вищої освіти СРСР», Почесна грамота Мінвузу УРСР. Це — висока оцінка, визнання заслуг Юлії Олександрівни за сумлінне, партійне ставлення до справи, якій вона присвятила все своє життя.

К. ЄВДОКИМОВА,
наш кореспондент
Фото Д. ШИЛІНА

«Розкажу про

Комсомольський характер

Вона на III курсі вчиться. Вік, самі розумієте, невеликий. Але як це подивитися. Один може усі п'ять років провчитися і майже нічим про себе не заявити. Ну, вчився, ну — був таким собі студентом. Отримав диплом, і — забули про нього за рік.

Не така Галя Самкова. Вона — уже секретар комсомольського бюро факультету. Механіко-математичного. Найбільшого в університеті.

А все починається з авторитету. Це аксіома. А він, авторитет, здобувається перш за все працею, розумом. Треба любити роботу, щоб завоювати авторитет маси, щоб товариші пішли за тобою. Треба бути скромним. Так сталося з Галею.

У неї є потяг до роботи, вона її любить, тягнеться до неї. А коли людина береться до будь-якої роботи, вона повинна відчувати за неї відповідальність. І саме ось тут треба бути принциповим. Така Галя. Це знають усі на мехматі.

Але однією лише принциповістю багато не візьмеш. Треба уміти розбиратися в людях. Коли це вміє робити комсорг, то успіх його як комсорга забезпечений.

Авторитет у Галі є, причому незаперечний. Своім прикладом вона запалоє до головного, до навчання. Вона — відмінниця. Ленінський стипендіат. Намагається сказати своє слово в науці. Працює на кафедрі диференціальних рівнянь. Немає сумніву ні в кого, що й ця робота захоплює її.

Що стосується спорту, то й тут вона встигає. Має розряд з стрільби, виступає в змаганнях за факультет і університет.

...Галя Самкова виростала. В

школі — комсорг. В університеті — член комсомольського бюро факультету, комсорг факультету. Нам легко оці її «щаблі» перерахувати, а їй, знаю, було нелегко, нелегко й нині. Але у дівчини — справжній комсомольський характер. Характер вожака. Ось за це її і поважаємо усі ми, студенти мехмату.

О. ОСАДЧИЙ,
член партбюро,
студент IV курсу
мехмату.

Наша Валя

Важко писати про людину, яку знаєш всього лише рік. Але якщо за цей рік вона встигла розкрити свої душевні багатства, то про неї вже можна висловити певну думку.

Валя Симоненко — студентка I курсу юридичного факультету. Біографія її схожа на багато інших: закінчила школу, пішла працювати на завод. За короткий час товариші по роботі помітили її працелюбність, чесність, принциповість. Вони одностайно прийняли її кандидатом у члени КПРС, обрали членом комітету комсомолу заводу. Як бачимо, трудове життя у Валі почалося вдало, та зупинився на досягнутому — не в її характері. Валя вирішила продовжувати свою освіту. За рекомендацією підприємства вона вступила на підготовче відділення Одеського держуніверситету, а через рік стала першокурсницею юрфаку.

Студентське життя потребувало від неї ще більше сил і праці. З перших же днів на факультеті вона зайняла гідне місце серед активістів. Товариші обрали її до складу комсомольського бюро факультету. Оцінку

І ЧАЙ СМАЧНИЙ, І ПОСМІШКА ПРИЄМНА...

Ганна Семенівна Єдіна 4-й рік працює в буфеті, що знаходиться в корпусі на вул. Радянської Армії, 24. До недавнього часу вона обслуговувала студентів істориків, нині серед клієнтів — працівники і читачі студентської і наукової бібліотек. І усі ці люди, загалом дуже різні, з великим задоволенням забігають у перерві між заняттями чи роботою у цей затишний, якимось по-особливому приємний буфет.

В буфеті завжди апетитно, по-домашньому смачно пахне, чисто, і ті, хто працює у нашому корпусі не перший рік, пам'ятають, що саме з приходом Ганни Семенівни встановився в буфеті такий порядок.

«Цей буфет, мабуть, найкращий в університеті», так можна коротко викласти суть усіх до єдиного записів вдячних відвідувачів буфету у книзі для пропозицій і скарг. У цьому заслуга невтомної жінки-трудівниці Г. С. Єдіної.

Г. ЛЕОНОВА,
асистент кафедри
філософії.
Фото Д. ШИЛІНА.

роботи В. Симоненко в бюро факультету була характеристика-рекомендація, видана їй комітетом комсомолу університету для вступу в члени КПРС.

своїх дівчат...»

Зараз у Валі багато планів на майбутнє. Зимову сесію вона склала на «відмінно» і відступати з зайнятих позицій не збирається. Мріє працювати в лекторській групі факультету, підвищувати рівень своїх знань в студентському науковому товаристві, брати участь в усіх цікавих заходах.

І це обов'язково буде в її житті. До цього закликає її громадянська совість, партійна честь, відповідальність.

В. МЕЛЬНИЧУК,
секретар комсомольської організації юрфаку.

Поруч з гарною людиною

Важко відзначити якусь одну позитивну рису Тані Щербини, нашої подруги, однокурсниці. Коли познайомишся з нею, відразу впадає в очі те, що вона належить до таких людей, котрі не можуть сидіти на місці. В російській мові є гарне слово для цього поняття — «непоседа». Саме такою, на мій погляд, повинна бути сучасна молода людина, комсомолец, саме такою є наша Таня Щербина.

Висока свідомість поєднується у неї з надзвичайною працелюбністю. І це, звичайно, дає плідні результати. Вона — член комсомольського бюро факультету ось уже три роки. Відмінниця. Має виключний авторитет. До її слова прислухаються.

Коли говорити про захоплення Тані наукою, то й тут є про що сказати. Вона — активіст гуртка з історії СРСР. Одну свою роботу Т. Щербина підготувала до друку в одному з наукових збірників. Легко жити і працювати

поряд з такою гарною людиною!

Г. ПІКАРСЬКИЙ,
парторг IV курсу історичного факультету.

Ірина Антонова

На нашому факультеті більшість являють собою представниці прекрасної статі — дівчата. Тому на запитання кореспондента виділити одну з них, яку ми найбільше поважаємо, — відповіді було досить важко. Але трохи подумавши, представники III курсу англійського відділення все-таки одностайно вирішили: це Ірина Антонова з 31-ї групи. Зовсім не тому, що вона член комітету комсомолу, відмінниця, іменна стипендіатка, спортсменка. Поважають її всі без винятку. Не часто, мабуть, зустрінеш людину, про яку кажуть: «Вона принципова». А це — вона активна учасниця художньої самодіяльності. І особливо їй вдалась трагічна роль Черепахи Тортіли в юності. Сподіваємось ще не раз побачити її на сцені.

Заняття художньою гімнастикю допомагають їй бути пластичною в танцях.

Гра — людина м'яка і делікатна, але в питаннях, що торкаються навчання, поведінки людини, вона твердо дотримується своєї точки зору, завжди готова відстоювати її. Визнає й свої помилки, якщо вони трапляються.

Бажаємо їй удачі в усіх її починаннях!

Андрій МЕРГІНЬОВ,
Юрій ПИЩЕВ,
члени
комсомольського бюро
факультету РГФ.

МЕРИДІАН ДРУЖБИ

Незадовго до Міжнародного жіночого дня 8 Березня вихованки Одеського університету громадянки Польської Народної Республіки Ельжбета Якубик і Кристина Слизовська на біологічному факультеті нашого університету витримали нелегкий іспит — вони успішно захистили дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата біологічних наук. Наш фотокореспондент побував у той день на біофаці, де й сфотографував польських аспіранток після захисту дисертацій.

На знімку: **Е. Якубець** (вгорі) та **Кристина Слизовська**.

Фото **Д. ШИЛІНА**.

СПРАВИ ЖОВТНЯ-ВІРНІ!

З 14 по 26 лютого у комсомольській організації Одеського університету, як і по всій країні, проходили комсомольські збори «Комуністичну ідейність, активну життєву позицію — кожному комсомольцеві!».

Понад 5 тисяч комсомольців з числа студентів і співробітників — учасники зборів — в діловій, конкретній обстановці обговорили питання учбово-виховної роботи, виконання виробничих планів. Студентська молодь підбила підсумки зимової екзаменаційної сесії, оцінила організаторську роботу комсомольської організації в боротьбі за підвищення успішності і якості знань, за оволодіння марксистсько-ленінською теорією. Учасники зборів серйозно і глибоко проаналізували, як в їх організації поставлена робота по політичному, трудовому і моральному вихованню, намітили чіткі заходи дальшого покращення цієї роботи у світлі вимог XXV з'їзду КПРС.

Хотілось би відзначити у цьому відношенні деякі комсомольські організації: другий курс механіко-математичного факультету, третій курс (українське відділення) філологічного факультету, четвертий курс юридичного факультету та ін.

У ході зборів народився цілий ряд добрих починань. Так, студентська молодь університету підтримала почин студентів Одеського інженерно-будівельного інституту по покращенню академічної успішності «Рубіж відмінника — рубіж групи!», а також одностайно висловились за ініціативу передових підприємств Москви про проведення 16 квітня 1977 року Всесоюзного комуністичного суботника. Студенти історичного факультету звернулись до всієї молоді нашого міста взяти участь у будівництві в м. Одесі пам'ятника ком-

сомольцям, які загинули в роки встановлення Радянської влади на Україні.

Студентство університету, ставши на вахту на честь 60-річчя Великого Жовтня, ударними успіхами в навчанні і громадській роботі готує гідну зустріч ювілею Радянської влади. Зараз проходить змагання між академічними групами, кожним комсомольцем за право підписати Рапорт Центральному Комітету КПРС на честь 60-річчя Жовтня.

Студенти-філологи під керівництвом викладача історії КПРС доцента О. П. Муратчаєвої працюють над підготовкою рефератів і доповідей по жовтневій тематиці, з якими вони братимуть участь у Ленінських читаннях, виступатимуть перед робітничою і учнівською молоддю, перед трудівниками міста і села. Студенти-юристи ведуть лекційну пропаганду серед трудящих Іллічівського району м. Одеси.

Напередодні ювілею Великого Жовтня вирішено провести тиждень революційної слави, під час якого студенти зустрінуться з ветеранами партії і комсомолу, героями війни і праці. Молодь університету вже зараз готується до цього важливого громадсько-політичного заходу, ще раз перевіряє свої плани.

С. КУЧЕРЕНКО,
заступник секретаря
комітету комсомолу.

У білих халатах...

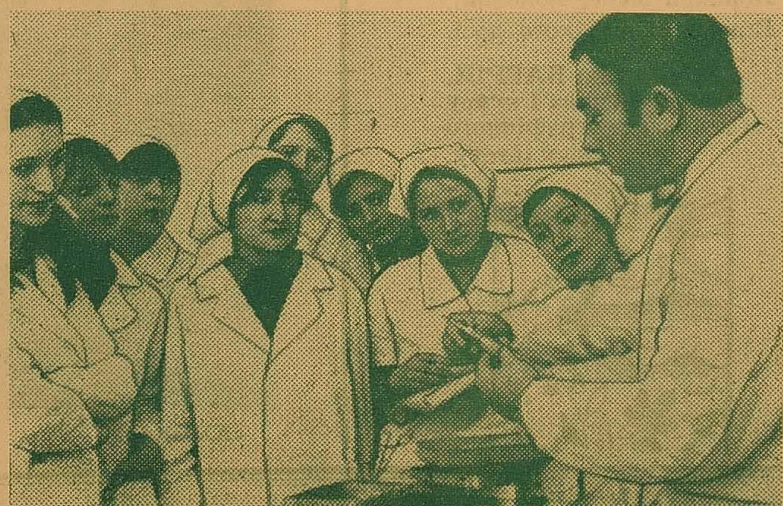

Щороку дівчата, що закінчують наш університет, отримують і свою другу спеціальність — медична сестра.

Цьому передують наполегливі і серйозні заняття на курсах медичної підготовки, де дівчата пізнають нелегку науку бути на передньому краї боротьби за здоров'я людей.

На знімках: **Світлана Іляшевська**, студентка II курсу факультету РГФ (німецьке відділення); студентки іспанського відділення **Тетяна Зарянова** та **Світлана Куц**; заняття проводить викладач медпідготовки лікар **В. П. Сичов**.

Фото **Д. ШИЛІНА**.

СПОСІБ ЖИТТЯ — РАДЯНСЬКИЙ

Науково-теоретична конференція

Людство не знає іншої, більш видатної події в своїй історії, ніж Велика Жовтнева соціалістична революція, яка була поворотним пунктом не тільки у долях народів нашої країни, а й в ході всього світового розвитку.

Про це йшла мова на науково-теоретичній конференції, присвяченій радянському способу життя, що відбулася 2 лютого у Великій хімічній аудиторії.

З промовами виступили професор **А. А. Еннан**, доцент **Є. М. Білоусова**, студенти II курсу хімфаку **Є. Гужавіна**, **Т. Кокшарова**, **Теклай Менасія**.

«XXV з'їзд КПРС про радянський спосіб життя», — таку доповідь зробив професор, завідувач кафедри хімічних методів захисту навколишнього середовища **А. А. Еннан**.

— Лозунг революційного Жовтня — «Мир всім народам» ось уже 60 років незмінно служить головним орієнтиром Радянської держави в міжнародних справах, — сказала у своїй доповіді «Радянський народ — гарячий поборник миру у всьому світі» доцент **Є. М. Білоусова**.

А студентка II курсу хімфаку **Є. Гужавіна** у своєму виступі на тему «Праця в розвинутому соціалістичному суспільстві» говорила про те, як з перемогою соціалізму змінився зміст праці. Іншою стала трудова людина. Загальний обов'язок і право кожного на працю — якісно нова риса у соціалістичному суспільстві. Соціалізм знищив кризи, безробіття, створив робочій людині впевненість у завтрашньому дні.

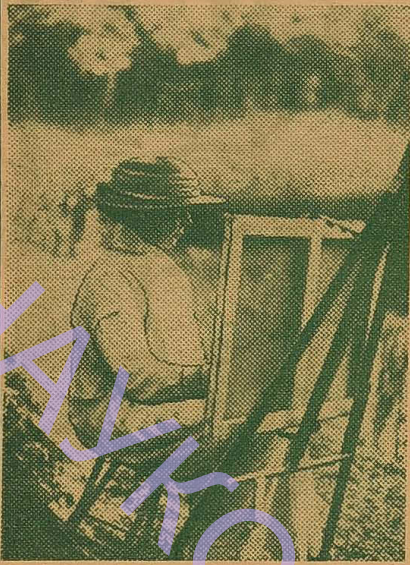
У передових рядах будівників комунізму — радянська молодь. Всюди в активній, творчій боротьбі за успішне виконання завдань десятиріччя поруч з ветеранами виробництва самовіддано працює молодь, і насамперед представники тридцятимільйонного Ленінського комсомолу, — підкреслила студентка II курсу **Т. Кокшарова**.

Про дружбу народів Радянського Союзу і її вплив на національно-визвольний рух розповів присутнім студент хімфаку **Теклай Менасія**.

Потім викладачі і студенти музикально-педагогічного факультету Одеського педагогічного інституту ім. К. Д. Ушинського, які прийшли в гості до хіміків, виконали улюблені музичні твори **В. І. Леніна**.

А на закінчення присутні подивились художній фільм «Повість про комуніста».

ПРИСТРАСТЬ — МИСТЕЦТВО

ОЛЬГА Миколаївна Мечникова належить до тих людей, які стояли коло джерел нашої науки і мистецтва. Вона заявила про себе в мікробіології, живопису і скульптурі, зробила певний вклад в естетику і теорію мистецтва. Вона довгий час була Президентом «Вільного російського товариства мистецтв» у Парижі, чим сприяла взаємовпливові російської і французької культур, відкриттю нових шляхів вітчизняного мистецтва.

На протязі перших десятиріч нашого століття повз її ім'я не проходив ніхто, хто цікавився передовою наукою і культурою. Проте, на жаль, сьогодні це ім'я вкрай рідко згадується.

Сказати будь-що про внесок О. М. Мечникової в науку важко — усе закриває гігантська фігура її чоловіка — І. І. Мечникова.

Дружина, друг і помічник Іллі Ілліча Мечникова, співробітниця Луї Пастера, Альберта Кальметта і П'єра Ру, однодумець Верхарна, Карр'єра, Родена, Луначарського, добра знайома Л. М. Толстого, Ольга Миколаївна Мечникова народилася 1858 року, а померла в Парижі 1946 року. За освітою вона — художник і лікар.

В біографії І. І. Мечникова, яку написала Ольга Миколаївна, знаходимо рядки, які характеризують її: «Хоча я завжди цікавилася науковими питаннями, пристрасстю мого життя було мистецтво. Однак, внаслідок вузько-утилітарних понять... я не до-

зволяла собі віддаватися йому, вважаючи його «розкішною життя», поки народ ледве умів читати. Коли ж, кінець, кінцем, я звільнилася від цієї невірної теорії і дала волю своєму природному потягу, Ілля Ілліч перший діяльно сприяв моїй художній освіті».

І. І. Мечников і сам чудово малював. З повідомлень його співробітників при Новоросійському університеті свої лекції він ілюстрував миттєвими начерками, виконаними кольоровою крейдою на дошці. У лекціях він неодноразово підкреслював, що не може уявити собі вченого, не знайомого з висотами поезії, з картинами майстрів живопису, з гарною музикою, і що такий вчений навряд чи зробить щось у науці. Можливо тому І. І. Мечников і зробив такий різнобічний глибокий вклад не лише в спеціальні науки, але і в наукове світо розуміння. Він мав виключний дар говорити просто про найскладніше. Поетом мікробіології називали його друзі.

Наука і мистецтво спелися у Мечникових в єдине ціле. Подружжя прагнуло до синтезу раціонального і емоціонального, до досягнення їх нової єдності. Вони уважно слідували за всім, що могло сприяти розвитку вітчизняної науки і мистецтва. Ілля Ілліч взяв активну участь у створенні в Парижі Вищої російської школи суспільних наук, почесним віцепрезидентом, якої був обраний. Відомо, що у цій школі певний час читав лекції В. І. Ленін. Царський уряд намагався закрити «Вільний російський університет», але безуспішно.

З листів Мечникова до Ольги Миколаївни, що зберігаються в Академії наук СРСР, можна зрозуміти, що більшість діячів науки і мистецтва, котрі приїздили до Парижа вважали обов'язком відвідати Іллію Ілліча в його лабораторії. Деякі просили у нього допомоги, деякі — рекомендації, інші просто за честь вважали для себе побесідувати з всесвітньовідомим вченим. Для сина Л. М. Толстого — Лева Львовича Мечников влаштував побачення з Роденом, з яким був особис-

то знайомий. Крім того, Ілля Ілліч був близьким другом родини французького художника Карр'єра. В фонді І. І. Мечникова, що зберігається в Архіві АН СРСР, є листи Карр'єра, Родена, Верхарна, Ростана та інших діячів французької і світової культури.

Широкі зв'язки були і в Ольги Миколаївни. Вона постійно відвідує в Парижі російських художників і поетів. Особливо тісними ці контакти стають в кінці першої російської революції 1905—1907 рр. Одна із сучасниць Ольги Миколаївни писала: «В 1903 році я приїхала до Парижа... Серед відвідувачів ательє (ательє російських художників — С. Ш.) бувала і художниця О. М. Мечникова... Ольга Миколаївна писала серію полотен з життя свого чоловіка в чудесно влаштованій скляній майстерні, що знаходилася в садку при їхньому замиському будинку в Медоні поблизу Парижа. Там ще знаходилася і наукова лабораторія, в якій вона допомагала своєму чоловікові. Ольга Миколаївна була учнем художника Карр'єра, і в їхньому будинку, що вражав чистотою, на стінах висіли лише полотна Карр'єра».

Ольга Миколаївна спершу училася малювати і ліпиги в недільних класах Одеської рисувальної школи у професора Лудіні Горіні. Почерк одеської школи залишився на все життя. Наведені в книжці Семена Резніка «І. І. Мечников» («Молодая гвардия», М., 1974) зразки скульптурних і живописних творів Ольги Миколаївни аналогічні багатьом роботам Я. Ніколадзе, Н. Альтмана, І. Бродського. В її творах пригортає увагу і її особисте дарування, і велика культура, і цікаві спроби найновіших течій. Звичайно, децю нагадує тут роботи її сучасників як в Росії, так і на Заході, і разом з тим — виток натурально-го методу напівіталійської «Рисувальної школи Одеського товариства витончених мистецтв».

С. ШЕВЕЛЬОВ,
мистецтвознавець.
(Далі буде).

На знімку: О. М. Мечникова на етюдах.

Фото з архіву.

Жіночі імена власні

Слово про слово

Власні імена людей виникли вже в первісному людському колективі з суто практичних потреб. У процесі праці люди спілкуються між собою, радяться, як щось треба краще зробити, як допомогти один одному, попереджають один одного про небезпеку тощо. А щоб звернутися до потрібної людини, треба було якось її назвати. Ось із таких практичних потреб у трудовому людському колективі і виникли власні імена. У мові кожного народу імена власні людей становлять один із найстаровинніших шарів лексики. Однак, і цей шар лексики, хоча й повільно, змінюється, оновлюється, інтернаціоналізується.

Власних імен людей, наприклад, у мовах слов'янських народів порівняно небагато — від двох до трьох тисяч, жіночих і чоловічих разом. Серед цих імен є імена рідномовні, слов'янські, імена, запозичені з грецької і латинської мови та імена, запозичені з нових європейських мов. У цьому етюді ми розкриємо значення тільки деяких, найпоширеніших жіночих імен власних.

Аврора (гр.) — добра, хороша; **Агнеса** (гр.) — чиста, непорочна; **Аза** (євр.) — сильна, міцна; **Алла** (гот.) — чужа, виміняна; **Ангеліна** (гр.) — благовісниця; **Аніса** (гр.) — квітуча; **Айстра** (гр.) — зірка; **Беатриса** (лат.) — щаслива; **Белла** (лат.) — вродлива, гарна; **Берта** (нім.) — блискача; **Валентина** (лат.) — сильна, здорова; **Варвара** (гр.) — іноземка; **В-роніка** (гр.) — та, що приносить перемогу; **Вікторія** (лат.) — переможиця; **Віталіна** (лат.) — життєздатна; **Владислава** (давньорус.) — та, що володіє славою; **Галина** (гр.) — спокій, безтурботність; **Ганна** (євр.) — грація, миловидність; **Гафія** (гр.) — добра; **Добриня** (давньорус.) — добра, милостива; **Домаха** (лат.) — пані, господиня; **Донара** (рос.) — аббревіатура: До-чь нар-ода **Євгенія** (гр.) — благородна; **Зінаїда** (гр.) — божественна, як Зевс; **Зоя** (гр.) — життя; **Інеса** (гр.) — жителька міста Інеса; **Інна** (лат.) — бурхливий потік, плаваюча; **Іра** (гр.) — мир; **Катерина** (гр.)

— чиста; **Клавдія** (лат.) — кривоніжка; **Клара** (лат.) — ясна; **Лада** (давньорус.) — мила, улюблениця, кохана; **Лариса** (гр.) — чайка; **Леоніла** (лат.) — така, як левиця; **Лукія** (лат.) — світла; **Людмила** (давньорус.) — та, що людям мила; **Майя** (гр.) — така, як грецька богиня весни Майя; **Маргарита** (лат.) — перлина, жемчужина; **Марина** (лат.) — морська, донька моря; **Марія** (євр.) — гіркувата; **Марфа** (арам.) — пані, господиня, володарка; **Мирослава** (давньорус.) — та, що славить мир; **Муза** (гр.) — богиня наук і мистецтв; **Настя** (гр.) — воскресла; **Наталія** (гр.) — рідна; **Неоніла** (гр.) — нова, молода; **Ніна** (груз.) — від імені засновника ассирійської держави **Ніна**; **Новела** (лат.) — новенька; **Нонна** (лат.) — дев'ята; **Одарка** (гр.) — донька персидського царя Дарія; **Оксана** (гр.) — чужа, іноземка; **Олена** (гр.) — світла; **Ольга** (гр.) — свята; **Параска** (гр.) — п'ятниця; **Пульхерія** (гр.) — вродлива; **Пріска** (гр.) — радість, веселощі; **Раїса** (гр.) — легенька, покірна, слухняна; **Руслана** (тюр.) — левиця, героїня; **Софія** (гр.) — мудрість; **Тамара** (євр.) — фінікова пальма; **Таміла**, **Томіла** (давньорус.) — та, що мучить, терзає; **Тетяна** (лат.) — засновниця; **Уляна** (лат.) — родовита; **Устина** (лат.) — справедлива; **Файна** (гр.) — світла, сяюча, блискача; **Феодосія** (гр.) — дарунок божий; **Феодора** (гр.) — дарунок божий; **Фросина** (гр.) — радість, веселощі; **Харитина** (гр.) — чудесна, витончена, вишукана; **Юлія** (лат.) — пухнаста, родовита; **Явдоха** (гр.) — благовоління, добра слава; **Ярослава** (давньорус.) — весняна слава.

Наближається Міжнародний жіночий день, свято жінки-трудівниці, коли відзначається її роль, вага і значення в житті суспільства. Відзначимо і ми її. Шановні студентки й співробітниця університету! У цей урочистий день прийміть і від нас подарунок — невеличкий віночок невяжучих жіночих імен власних.

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

Вірші наших студенток

Ірена Ващишина приїхала навчатися в Радянський Союз з Чехословаччини. Вона — студентка І курсу історичного факультету. Дівчина закохана в історію і ще — в поезію. Про це ми довідалися випадково, а вражені були тому, що пише Ірена не лише рідною мовою, а й російською та українською. Як це у неї виходить — судіть самі.

Прощай, любов!
Не треба повертатись назад.
Прощай, любов!
Це він сказав, не я:
— Прощай, любов!
Може повернеться він,
але вже не він, а я скажу:
— Прощай, любов!

Коли мене хтось буде питати,

чи кохаю,
скажу так:
— Кохаю тебе, надіє майого
серця.
Коли хтось скаже, що не
вірять,
мене це не вразить,
тому що я кохаю тільки
тебе —
надію,
надію великої любові.

У мальчиків капли пота
блестят над хмельними
глазами.
Мальчикам скучно что-то
слоняться без дел меж
домами.
И вот, чтоб тоску развеять,
гитара берется в руки...
Хлопают окна и двери,
едва раздаются звуки
песен похабных и глупых.
Мальчикам очень весело!
От слов, непомерно
грубых

вдруг умирает песня.
Бьется мотив израненный
хриплыми голосами,
звуки слезами налиты,
мечутся под руками.
Мальчики, хватит!
Бросьте!!!
Ну, разве вы не устали?
Сделайте так, чтобы песни
Ночами не умирали!

Наталія ПОТЕРЯЙКО,
студентка І курсу
филологического
факультета.

Я ТОБІ ПОДАРУЮ ВЕСНУ

Покохай мене, покохай,
Покохай, як нікого досі.
Я душі голубий розмай
Подарую тобі і в осінь.
Своє серце тобі віддам,
Вірні очі і ніжні руки
Тільки ти мене покохай.
Нехай будуть у нас
розлуки,
Нехай буде журба і біль,
І осінній пекучий холод
Я тобі покладу до ніг
Свою теплу од щастя
долю.

Я душі голубий розмай
Подарую тобі і в осінь
Покохай мене, покохай,
Покохай, як нікого досі.

Валентина БАГРІЙ,
студентка І курсу
геолого-географічного
факультету.

«Юлька».

Фотоетюд В. Біргера (12 років).